

[Gottschalck-Hansen.]

udtalelser fra forskellig side søgte ministeren at påvise, at der eksisterer visse svagheder ved udtagelsen af de værnepligtige befalingsmænd, og at det er vanskeligt at slippe af med de befalingsmænd, der viser sig uegnede. Ministeren omtalte, at hærkommandoen og søværnskommandoen har taget problemerne op i forbindelse med klimaet på arbejdspladsen, men følte sig ikke overbevist om, at erkendelsen af nødvendigheden af en indsats på dette område var trængt dybt nok ned gennem den militære lagdeling. Og endelig udtrykte ministeren tvivl om, hvorvidt forsvarer kan tilpasse sig og følge de krav, udviklingen i det civile liv stiller det over for.

Til belysning af forholdet mellem befalingsmænd og menige valgte den højtærede forsvarsminister at anvende hærchefens brev fra august i år til hærens regimentschefer, men fandt kun anledning til direkte at citere det afsnit, hvori generalløjtnant Valdemar Jacobsen påtaler de tilfælde af ukorrekt mandskabsbehandling, som er forekommet igennem de sidste tre år. Jeg mener dog, at det er nødvendigt at gøre opmærksom på, at citatet er løsrevet fra helheden og derfor ikke dækker hovedindholdet af hærchefens skrivelse, der jo nu foreligger for offentligheden, og jeg beder om tilladelse til at supplere ministerens citat med følgende to citater fra samme skrivelse. Hærchefen skriver bl. a.:

„Det er mit indtryk, at disciplinen i hæren igennem de senere år har gennemgået en sådan bedring, at den i dag i det store og hele kan betegnes som tilfredsstillende. Flere forhold kan have bidraget hertil, men det er ganske klart, at det først og fremmest er en følge af, at der fra chefernes side er vist dette spørgsmål megen interesse.“

Og generalløjtnanten fortsætter:

„Man har da også i de senere år kunnet konstatere en nedgang i antallet af straffe i forhold til antallet af manddage, og der har navnlig fundet en nedgang sted i antallet af de egentlige disciplinære forseelser såsom respektstridighed, ulydighed, ukorrekt optræden og pligtforsømmelser.“

Når man tager disse af mig her citerede steder af hærchefens brev med i bedøm-

melsen og ikke blot hæfter sig ved de af ministeren foretagne citater, får man et helt andet billede af sagen. Jeg må nemlig såvel ud fra den højtærede forsvarsministers redegørelse som fra hærchefens brev konkludere, at antallet af straffesager er faldet afgørende, og at forholdet mellem befalingsmænd og menige åbenbart ikke er så dårligt, som nogen vil gøre det til, og her tænker jeg selvfølgelig i første række på den ganske unge rekrut, men også på de mennesker, der tænker i samme baner som denne unge mand.

Et citat fra den årsberetning for 1963, som folketingets ombudsmand, professor Hurwitz, udsendte i september, følger sig i øvrigt ind i hele den standende diskussion om mandskabsbehandlingen på en meget interessant måde. Ombudsmanden skriver — jeg beder om tilladelse til et citat; det findes i beretningen side 7 —:

„Da min virksomhed omfatter den militære forvaltning, og da jeg hidtil kun har modtaget ret få klager fra de værnepligtige, fandt jeg det ønskeligt af egen drift at bese nogle militære tjenestesteder. Jeg besøgte derfor efter aftale med generalløjtnant V. Jacobsen den 12. maj 1964 Holbæk kaserne og den dertil hørende Sofienlundlejr og den 13. maj 1964 Høvelte infanterikaserne samt Høvelte telegrafkaserne.

På de pågældende kaserner fik jeg lejlighed til at tale med talsmænd for at danne mig et indtryk af den værnepligtiges daglige liv og hans tjenstlige problemer. Talsmændene var stort set tilfredse med forholdene. Enkelte mindre spørgsmål forelagde jeg for de respektive regimentschefer, der lovede om muligt at imødekomme de værnepligtiges ønsker.

Endvidere besøgte jeg kasernernes infirmerier, kostforplejninger, enkelte belægningsstuer samt arrestlokalerne.“

Et lille eksempel, der giver et bidrag til belysning af forholdene, finder jeg i øvrigt i Berlingske Aftenavis den 27. oktober, hvorfra jeg med tilladelse af den højtærede formand gerne vil bringe et kort citat. Bladet skriver i forbindelse med en omtale af paroler og møder afholdt ved forskellige regimentter bl. a. således:

„I sjællandske trænregiment i Ryvangen har man haft et møde for samtlige